

8. Абсолютни прирасти при верижна основа на тоталния коефициент за плодовитост на жените в селата на Р България, общо за всичко живородени деца и по поредност на раждането, през периода 1961 - 2008 година

Ранг	Години											
	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1997	2000	2005	2006	2007	2008
Общо	-0.24	0.84	-0.63	0.01	-0.16	-0.50	-0.85	0.19	0.10	0.04	0.02	0.04
Първи	-0.12	0.13	-0.06	0.16	-0.19	-0.14	-0.29	0.10	0.07	0.04	-0.03	0.03
Втори	-0.10	0.12	0.03	-0.06	0.02	-0.24	-0.35	0.05	0.01	0.00	0.02	0.01
Трети	-0.01	0.13	-0.06	-0.04	0.01	-0.08	-0.14	0.02	0.01	0.00	0.01	0.00

Тенденцията на трайно намаление на равнището на плодовитост на жените в селата е прекъсвана два пъти през изследвания период. Първия път причината за нейното прекъсване и смяна на посоката към повишение е Указът за насърчване на раждаемостта от 1968 година. Вследствие на приетите мерки за стимулиране на раждаемостта през 1970 г. се достига до 3.39 деца средно на жена в родилна възраст (табл. 7 и фиг. 4). При условие, че през 1961 г. плодовитостта е била 2.80 деца, а през 1965 г. тя намалява на 2.56, повишението през 1970 г. е свидетелство за сериозен положителен ефект. В действителност този ефект бързо е изчерпан и през 1975 г. се установява отново връщане към тенденцията на понижаване. Тази тенденция продължава до 1997 г., когато е регистрирано най-ниското ниво на плодовитост - едва 1.27 деца. Това е вторият повратен момент, от който започва отново повишение. Очевидно достигнатият минимум не е приемлив и възпроизводството на населението в селата се стреми към друго равнище, около което ще се стабилизира. Вероятно това ниво ще бъде около 1.70 деца на една жена.

Описаните промени са обусловени от динамиката на измененията, настъпва-

щи главно в ражданията на първо дете. В по-голяма степен това важи за периода 1961 - 1997 година. През следващия период - 1997 - 2008 г., промените са от по-малък порядък (табл. 8). По аналогичен начин се изменя и тоталният коефициент за трети ранг, но в твърде тесни граници, което е обяснимо, като се има предвид и ниската стойност на измерителя. През последните години той се колебае около 0.13 - 0.14 живородени деца на една жена.

Общото намаление на равнището на плодовитостта през периода 1961 - 2008 г. е в размер на 1.14 деца за всичко родените. На първо място по отрицателен прираст е раждането на второ дете - 0.49 деца, следвано от първо дете - 0.30, и с 0.17 деца е трети ранг.

През втория подпериод - 1997 - 2008 г., заслужава внимание следното обстоятелство: за всички раждания - общо и по рангове, след смяна на посоката на тенденцията плодовитостта е надвишила равнището си през 1997 година. Най-малко е повишението при трети ранг - с 0.03 деца, следвано от втори ранг -0.09. Този факт може да се приеме като признак, че младите жени и техните семейства в селата трудно приемат тридетния и двудетния модел. Много е вероятно се-